

Katarzyna Siewicz

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

BEZROBOCIE MŁODYCH – STRATEGIE PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU WŚRÓD MŁODZIEŻY – ROZWIĄZANIA UNII EUROPEJSKIEJ A WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE

Wprowadzenie

Transformacja ustrojowa spowodowała odkrycie prawdziwego, realnego bezrobocia, które było skrzętnie ukrywane przez władze wcześniejszego systemu. Zmiany, jakie zaszły na polu polityki społeczno-gospodarczej, doprowadziły do obniżenia się popytu na pracę. Dotychczasowy monopol pracowników przekształcił się w monopol gospodarczy pracodawców małych i średnich firm, charakteryzujący się zbyt dużą liczbą siły roboczej w stosunku do miejsc pracy¹. Prywatyzacja oraz zmiana z gospodarki centralnie planowanej na system rynkowy doprowadziły do konieczności przystosowania się do nowych realiów gospodarczych. Zaczęto redukować nadwyżki osób zatrudnionych w sektorach prywatnych, jak i publicznych². Powstała „nowa” grupa społeczna, która potrzebowała ochrony socjalnej państwa – powstało bezrobocie³.

Zmiany zachodzące we współczesnej gospodarce światowej doprowadziły do globalnego kryzysu w sferze pracy, dotychczasowe masowe bezrobocie uznawane za efekt przejściowych zmian gospodarczych przeobraziło się w trwałe zjawisko strukturalne. Na obecną sytuację niewątpliwie miały wpływ czynniki ekonomiczne, uwarunkowania polityczne oraz zmiany demograficzne w liczbie

¹ A. Organiściak-Krzykowska: Regionalne uwarunkowania bezrobocia. Olsztyn 2005, s. 47.

² J. Szczapa: Bezrobocie w Polsce w latach 1990-2007, www.ue.katowice.pl, dostęp: 8.05.2012.

³ Wymiary polityki społecznej. Red. O. Kowalczyk, S. Kamiński. Warszawa 2009, s. 152.

młodzieży wkraczającej na rynek pracy. Dzięki postępującym procesom globalizacyjnym wiele krajów otworzyło swój rynek pracy, podnosząc konkurencyjność przedsiębiorstw oraz promując mobilność pracowników. Zmiany nastąpiły również w modelu stosunków pracy, zaczęto powoli odchodzić od tradycyjalistycznej umowy o pracę, zastępując ją elastycznymi formami zatrudnienia pozwalającymi pracodawcom małych i średnich przedsiębiorstw zwiększyć swoją konkurencyjność, obniżyć koszty pracy oraz osiągnąć optymalny efekt ekonomiczny. Obecnie w Polsce nie ma znaczących barier prawnych w stosowaniu elastycznego zatrudnienia, jednak wciąż brakuje spójnych regulacji usprawniających cały system umów w ramach stosunku pracy. Dodatkową barierą jest negatywny stosunek społeczeństwa do nietypowych form zatrudnienia. W imię konserwatywnego myślenia zatrudnieni obawiają się, że spowoduje to obniżenie ich dochodów czy zmniejszenie bezpieczeństwa socjalnego oraz standardów życia. Szansą są ludzie młodzi, którzy wprowadzając świeżość na współczesny rynek pracy, przełamują stereotypowe bariery zatrudnienia, jednak są oni wciąż niedocenionym potencjałem na europejskim i światowym rynku pracy. Bezrobotna młodzież stanowi obecnie największy problem społeczny Polski i Unii Europejskiej⁴.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie działań programowych Unii Europejskiej oraz województwa warmińsko-mazurskiego na przykładzie miasta Olsztyna wobec zjawiska bezrobotnej młodzieży, jawiącego się jako największy problem społeczny obecnej dekady. W pracy została zastosowana metoda analiz dokumentów oraz literatury przedmiotu, mająca charakter metody analiz politologicznych. Metoda ta została zastosowana w celu dogłębnego i obiektywnego poznania rzeczywistości.

Charakterystyka kwestii bezrobotnej młodzieży

Trudnym momentem dla każdego młodego człowieka jest przechodzenie od edukacji do zatrudnienia. Wciąż zmieniająca się sytuacja ekonomiczna i gospodarcza sprawia, że trudno jest nadążyć za wymogami obecnego rynku pracy. Pomimo coraz wyższych kwalifikacji nabywanych przez młodzież oraz zmniejszania się ich liczby pod względem demograficznym, według organizacji międzynarodowych i licznych ekspertów są oni wciąż najbardziej zagrożoną grupą na rynku pracy. Wszelkie działania systemowe, do których zachęca Komisja Europejska są konieczne, aby uchronić społeczeństwo przed „straconą genera-

⁴ M. Szyłko-Skoczny: Problemy społeczne w sferze pracy. W: *Polityka społeczna*. Podręcznik akademicki. Red. G. Firlit-Fesnak, M. Szyłko-Skoczny. WN PWN, Warszawa 2007, s. 217-223.

cją” (*lost generation*) – młodych, dobrze wykształconych, nieposiadających zatrudnienia. Inwestowanie w młode pokolenie jest kwestią priorytetową, to od niej zależy przyszłość cywilizacyjna, są oni motorem napędowym rozwoju gospodarczego⁵.

Stopa bezrobocia w całej Unii Europejskiej w 2011 roku była równa 10%, z czego 21,4% są to osoby poniżej 25. roku życia. Największy poziom bezrobocia młodzieży występuje w krajach najbardziej dotkniętych recesją gospodarczą: Hiszpania 46,4%, Grecji 44,4%, Litwa 32,9%, Portugalia 30,1%. Pomimo globalnego kryzysu gospodarczego kraje takie jak: Niemcy, Austria czy Norwegia utrzymały stopę bezrobocia wśród młodzieży poniżej 10%. W Polsce poziom bezrobocia młodych wyniósł 25,8% (tabela 1).

Tabela 1

Bezrobocie w krajach Unii Europejskich w 2011 roku (w %)

Wyszczególnienie	Bezrobotni do 25. roku życia	Bezrobocie ogółem
UE27	21,4	10,0
Austria	8,3	4,1
Belgia	18,7	7,1
Bułgaria	26,6	11,8
Cypr	22,4	9,5
Czechy	18,0	6,7
Niemcy	8,6	5,6
Dania	14,2	7,8
Estonia	22,3	11,7
Grecja	44,4	21,2
Hiszpania	46,4	23,2
Finlandia	20,1	7,6
Francja	22,9	9,9
Chorwacja	36,1	14,5
Węgry	26,1	11,0
Irlandia	29,4	14,7
Włochy	29,1	9,3
Litwa	32,9	14,3
Luksemburg	15,6	5,1
Łotwa	29,1	14,6
Malta	13,7	6,7
Norwegia	8,6	3,3
Polska	25,8	10,0
Portugalia	30,1	14,6
Rumunia	23,7	7,5
Szwecja	22,9	7,5
Słowenia	15,7	8,7
Słowacja	33,4	14,1

Źródło: www.eurostat.ec.europa.eu.

⁵ Raport „Młodzi 2011”. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, zds.kprm.gov.pl, dostęp: 29.04.2012, s. 135-136.

Programy i strategie Unii Europejskiej przeciwdziałające „młodemu bezrobociu”

Rozwój polityki Unii Europejskiej wobec młodzieży zapoczątkował traktat z Maastricht (1993), w którym po raz pierwszy stwierdza się, że Unia powinna wspierać rozwój społeczno-edukacyjny młodzieży. Przed 2001 rokiem instytucje europejskie swoją działalność koncentrowały tylko na realizacji konkretnych programów, takich jak „Młodzież dla Europy” zainicjowany w 1988 roku, który oczekiwał w szczególności od młodzieży dużego zaangażowania społeczno-kulturowego. W listopadzie 2001 roku zostały przyjęte przez kraje członkowskie założenia Białej Księgi, koncentrujące się na zawężeniu współpracy z młodzieżą w ramach czterech obszarów: uczestnictwo, informacja, wolontariat oraz pogłębienie wiedzy na temat młodzieży. Biała Księga proponuje, aby uwzględnić młodzież przy budowaniu lepszej polityki edukacyjnej, rynku pracy, ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu dyskryminacji. Na podstawie Białej Księgi Rada Unii Europejskiej w czerwcu 2002 roku ustaliła zasady współpracy krajów europejskich w kwestii młodzieży. W 2005 roku zasady te zostały zaktualizowane w ramach Europejskiego Paktu na rzecz Młodzieży⁶.

W dniu 15 listopada 2006 roku Parlament Europejski przyjął decyzję ustanawiającą program „Młodzież w działaniu” na lata 2007-2013. Jest to program skierowany do młodzieży w wieku 15-28 lat, mający na celu integrację międzykulturową, zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej oraz solidarności i tolerancji wśród młodych Europejczyków. Program „Młodzież w działaniu” co roku ustala nowe priorytety dopasowane do bieżących postępów państw członkowskich oraz ich sytuacji gospodarczych. Na rok 2012 głównym zadaniem jest realizacja programów mających na celu zmniejszenie zjawiska bezrobocia oraz promocja mobilności „młodego bezrobocia”⁷.

W celu poszerzenia zakresu wsparcia młodzieży państwa członkowskie Unii Europejskiej dnia 18 maja 2010 roku przyjęły Rezolucję Parlamentu Europejskiego „Inwestowanie w młodzież i mobilizowanie jej do działania – strategia UE na rzecz młodzieży” na lata 2010-2018, w której główne priorytety oscylują wokół ośmiu obszarów: edukacja i szkolenia (*education and training*); zatrudnienie i przedsiębiorczość (*employment and entrepreneurship*); zdrowie i dobre samopoczucie (*health and well-being*); uczestnictwo w życiu społecznym (*participation*); wolontariat (*voluntary activities*); włączenie społeczne (*social*

⁶ Youth policy, <http://ec.europa.eu>, dostęp: 30.04.2012.

⁷ Youth in the Action programme, <http://ec.europa.eu>, dostęp: 2.05.2012.

inclusion); młodzież i świat (*youth and the World*); kreatywność i kultura (*creativity and culture*)⁸.

W myśl strategii UE na rzecz młodzieży Parlament Europejski wskazuje na ścisłą współpracę instytucji na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim oraz państw członkowskich i przedstawicieli młodzieży poprzez tworzenie wspólnych programów, wzajemne uczenie się, upowszechnianie wyników pracy oraz raportowanie postępów działań. Polityka względem młodzieży musi być oparta na promowaniu aktywności, przedsiębiorczości, wzmacnianiu kompetencji potrzebnych na rynku pracy oraz mobilności i uczestnictwa w całej UE. W ramach obszaru „zatrudnienie i przedsiębiorczość” strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży do najważniejszych zadań państw członkowskich należy⁹:

- wywiązywanie się z celów europejskiej strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia przede wszystkim wśród młodzieży;
- podjęcie działań ułatwiających młodym ludziom pogodzenie pracy z życiem rodzinnym i osobistym;
- promowanie międzypokoleniowej polityki zatrudnienia;
- zwiększenie prestiżu staży zawodowych oraz praw stażystów, tak aby po ich ukończeniu młodzież uzyskiwała dodatkowe kwalifikacje i płatne zatrudnienie;
- wyrównywanie szans młodzieży z rodzin ubogich i obszarów peryferyjnych poprzez zwiększenie wsparcia socjalnego;
- podjęcie działań mających zapobiec zjawisku drenażu mózgow – imigracji zewnętrznej młodych naukowców;
- zachęcanie młodego pokolenia do zakładania własnej działalności gospodarczej poprzez promowanie wiedzy na ten temat oraz zapewnienie płynniejszego korzystania z mikrokredytów i mikrofinansowania;
- popieranie współpracy uczelni wyższych z przedsiębiorstwami oraz umożliwienie realizacji uczenia się przez całe życie.

Wszelkie problemy społeczne najlepiej ujawniają się w środowiskach lokalnych, gdzie występuje naturalny związek między potrzebami jednostek a środkami ich zaspokajania. Zróżnicowanie kwestii społecznych, w tym również bezrobocia, widoczne jest w przestrzennej regionalizacji Polski¹⁰. Przy ogólnej stopie bezrobocia w Polsce 13,5% (stan na luty 2012 roku) istnieją regiony, w których poziom osób pozostających bez pracy oscyluje wokół 20% – województwa: kujawsko-pomorskie 18,0%, zachodniopomorskie 18,8% oraz warmińsko-mazurskie 21,3%. W niektórych podregionach bezrobocie wynosi

⁸ European Commission, http://ec.europa.eu/youth/policy/eu-youth-strategy_en.htm, dostęp: 30.04.2012.

⁹ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 maja 2010 r. w sprawie dokumentu „Inwestowanie w młodzież i mobilizowanie jej do działania – strategia UE na rzecz młodzieży” (2009/2159 (INI)), art. 43-57.

¹⁰ A. Organiściak-Krzykowska: Op. cit., s. 11.

ponad 32% (szydłowiecki 38,2%, piski 32,9%)¹¹. Kwestii bezrobocia nie da się rozwiązać z inicjatywy lokalnej ani działań wspólnotowych, według Zygmunta Baumana¹² konieczne jest wdrażanie programów pomocowych regionalno-glokalnych, mających na celu nierozłączność oraz uzupełnianie się wzajemnych trendów globalizacji i terytorializacji (lokalności).

Rozwiązania województwa warmińsko-mazurskiego w przeciwdziałaniu bezrobociu wśród młodzieży

Województwo warmińsko-mazurskie należy do regionów, w których istnieje najwyższa nierównowaga pomiędzy podażą a popytem na pracę. Pozostawianie bez pracy dużej liczby bezrobotnych przyczynia się do ekonomicznych konsekwencji ponoszonych przez państwo¹³ oraz problemów społecznych najboleśniej dotyczących rodziny wielodzietne i absolwentów szkół wyższych¹⁴. Efektywność działań instrumentów polityki społecznej w walce z kwestią bezrobocia kontroluje polityka rynku pracy, której głównym celem jest aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy. Ponadto swoim działaniem kontroluje poziom bezrobocia, dokonuje selekcji oraz weryfikuje gotowość do pracy, dzięki temu odciąża rynek pracy od bezrobotnych¹⁵.

Analizując politykę rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim można dostrzec, iż młode osoby bezrobotne wykazują chęć podnoszenia swoich kwalifikacji oraz rozwoju swojej przedsiębiorczości. Poznanie dokładnych aspiracji zawodowych tych osób pomoże w doborze programów adekwatnych do ich oczekiwań. Z badań przeprowadzonych przez I. Czaplicką-Kozłowską¹⁶ w 2003 roku wynika, że są bezrobotni, którym zależy na zmianie swojej obecnie sytuacji (ok. 40%), ale również są tacy, którzy biernie czekają na pomoc oraz propozycje pracy (ok. 56%). Chęć podnoszenia kwalifikacji poprzez różne szkolenia zadeklarowało 53%. Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie zrealizował w latach 2004-2007 obszerną ofertę programową skierowaną do bezrobotnej młodzieży do 25. roku życia po części finansowaną z Europejskiego Funduszu Społecznego¹⁷.

¹¹ Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów – luty 2012 r., <http://www.stat.gov.pl>, dostęp: 4.05.2012.

¹² Za: S. Kawula: *Pedagogika społeczna i jej wyzwania na początku XXI w.* W: *Pedagogika społeczna. Podręcznik akademicki.* Red. E. Marynowicz-Hetka. Warszawa 2007, s. 49.

¹³ M. Socha, U. Sztandarska: *Strukturalne podstawy bezrobocia w Polsce.* Warszawa 2000, s. 14.

¹⁴ K. Mlonek: *Bezrobocie.* W: *Polityka społeczna.* Red. A. Kurzynowski. Warszawa 2002, s. 104.

¹⁵ M. Szyłko-Skoczny: *Op. cit.*, s. 181.

¹⁶ I. Czaplicka-Kozłowska: *Sytuacja społeczno-ekonomiczna i aktywizacja zawodowa bezrobotnych na obszarach wiejskich Warmii i Mazur.* Olsztyn 2008, s. 115-117.

¹⁷ Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie: *Projekty realizowane w latach 2004-2007*, <http://olsztyn.uppo.gov.pl>, dostęp: 5.05.2012.

Pierwszym realizowanym projektem był projekt „NAJTRUDNIEJSZY PIERWSZY KROK”, który adresowany był do bezrobotnej młodzieży poniżej 25. roku życia, pozostającej bez pracy powyżej 24 miesięcy oraz bezrobotnych absolwentów do 27. roku życia, zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Olsztynie. Projekt wykonywany był w okresie od 1.05.2004 roku do 30.06.2005 roku. W ramach projektu można było skorzystać z pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń, prac interwencyjnych, staży zawodowych oraz jednorazowych środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej. Europejski Fundusz Społeczny w 72,6% współfinansował owo przedsięwzięcie. Całkowity koszt projektu wyniósł 692 973 zł. Mierzona efektywność projektu po okresie sześciu miesięcy wynosiła 48,77%.

„DAJ SZANSE MŁODYM” to kolejny program organizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie od 1.04.2005 roku do 30.06.2006 roku. Projekt skierowany był do bezrobotnej młodzieży do lat 25 oraz bezrobotnych absolwentów, którzy nie ukończyli 27. roku życia. Celem projektu było wspieranie poprzez pośrednictwo oraz poradnictwo zawodowe pełnego zatrudnienia i samozatrudnienia. Dodatkowo realizatorzy projektu starali się dostosować zdobytą wiedzę, kwalifikacje oraz kompetencje swoich klientów do współczesnych wymagań rynku pracy, organizując szkolenia grupowe i indywidualne. Bezrobotni absolwenci mieli możliwość podjąć zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych oraz staży zawodowych, ponadto część z nich uzyskała jednorazową pomoc finansową na otwarcie własnej działalności gospodarczej. Przedsięwzięcie w 72,57% było współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, całkowity koszt wyniósł 1 604 200 zł. Partnerami projektu byli: Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej działające na obszarze UPPO, Cech Rzemiosł Różnych w Olsztynie, Zrzeszenie Prywatnego Handlu i Usług w Olsztynie. Mierzalna efektywność po 6 miesiącach wyniosła 40,73%.

Kolejnym projektem będącym w realizacji od 1.01.2008 roku, o planowanym zakończeniu na 31.12.2013 roku, jest projekt „CZAS NA PRACĘ”, organizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie. Skierowany jest do osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, a w szczególności do bezrobotnych do 25. roku życia. W ramach projektu przewidziane jest świadczenie usług z zakresu poradnictwa zawodowego, indywidualne dobranie ścieżki kariery zawodowej, ustalenie predyspozycji zawodowych, informacja z zakresu obecnej sytuacji na rynku pracy oraz informacja o aktualnych szkoleniach oraz stażach organizowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy¹⁸.

Programy o podobnej treści są również realizowane przez Miejski Urząd Pracy w Olsztynie. Jednym z takich programów jest program „MIASTO

¹⁸ Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie, <http://www.olsztyn.uppo.gov.pl>, dostęp: 15.05.2011.

OLSZTYN – PRZYJACIEL MŁODZIEŻY”, w ramach którego były realizowane szkolenia, staże zawodowe oraz pośrednictwo pracy adresowane do młodzieży poniżej 25. roku życia pozostającej bez pracy do 24 miesięcy oraz dla absolwentów wszystkich typów szkół do 27. roku życia. Projektem, który miał na celu przygotowanie oraz wspieranie bezrobotnej młodzieży do lat 25, był program „ZAINWESTUJ W MŁODZIEŻ”. Beneficjenci mogli korzystać z bezpłatnych szkoleń, których zadaniem było podniesienie kwalifikacji oraz uzupełnienie umiejętności, jak i wiedzy na temat lokalnego rynku pracy. Największym powodzeniem wśród młodzieży bezrobotnej oraz pracodawców cieszyły się staże zawodowe, z których skorzystało 209 osób. Projektem skierowanym również do młodzieży był projekt „MŁODZI NA START”, który oferował usługi pośrednictwa pracy, poradnictwo zawodowe oraz staże zawodowe. Współpraca z doradcą zawodowym nakierowana była na indywidualną pracę z klientem, określenie jego ścieżki zawodowej, warsztaty z zakresu „poznaj siebie” oraz nabycie umiejętności w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz sporządzania dokumentów aplikacyjnych¹⁹. Obecnie Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie organizuje szkolenia, mające na celu przygotowanie beneficjentów do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy, staże, które pomagają zdobyć doświadczenie zawodowe. Ponadto przewidziane są prace interwencyjne oraz jednorazowe środki na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Udział w wyżej wymienionych projektach jest bezpłatny²⁰.

Działania regionalnej polityki rynku pracy województwa warmińsko-mazurskiego wyznacza Regionalny Plan Działań na 2012 rok, który został oparty na podstawie założeń Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji Strategii „Europa 2020”. Priorytety planu koncentrują się wokół polepszenia jakości zasobów ludzkich, zmniejszenia się poziomu bezrobocia oraz zwiększenia wzrostu zatrudnienia. Dodatkowo plan w swojej strategii obejmuje wspieranie inicjatyw mobilności zawodowej osób do 25. roku życia, zwiększenie znaczenia wolontariatu oraz pomoc instytucjonalną dla osób wkraczających po raz pierwszy na rynek pracy, a przede wszystkim poprawę sytuacji życiowych bezrobotnej młodzieży do 25./30. roku życia. Swoje efekty planuje osiągnąć poprzez doskonalenie aktywnych form wsparcia polityki rynku prac (doradztwo zawodowe, poradnictwo, szkolenia itp.) oraz rozwój i upowszechnianie elastycznych form zatrudnienia²¹.

W ramach programu zatwierdzonego w 2006 roku przez Parlament Europejski „Młodzież w działaniu” władze regionu warmińsko-mazurskiego przy

¹⁹ Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie: Projekty realizowane w latach 2004-2007, op. cit.

²⁰ Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie, <http://www.olsztyn.mup.gov.pl>, dostęp: 5.05.2012.

²¹ Regionalny Plan Działań na rzecz zatrudnienia za 2012 rok w województwie warmińsko-mazurskim, <http://www.up.gov.pl>, s. 24-33, dostęp: 6.05.2012.

współpracy z Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturowych w Olsztynie realizują główne priorytety programu dostosowane do wymagań lokalnych oczekiwań społecznych. Do głównych zadań należy m.in.: przygotowywanie projektów mających na celu zmniejszenie się liczby młodych osób pozostających bez pracy, promowanie mobilności i elastyczności na rynku pracy, rozbudzanie kreatywności, przedsiębiorczości oraz zachęcanie do podejmowania inicjatyw przez młodzież²².

Podsumowanie

Kwestia bezrobocia jest największym problemem całej Unii Europejskiej ostatniej dekady. Niepokojący jest fakt wysokiej liczby młodych bezrobotnych, którzy pomimo nabytych kwalifikacji zawodowych nie mogą znaleźć stałego zatrudnienia. W celu uchronienia społeczeństwa od „straconej generacji” należy tworzyć jak najwięcej programów mających wymiar spójności globalnej – połączenia rozwiązań globalnych z terytorialnymi, mających za zadanie wydobycie ogromnych pokładów energii i potencjału młodzieży. Długi czas pozostawania bezrobotnym może przynieść negatywne skutki zarówno dla państwa, jak i społeczeństwa czy pojedynczych jednostek. Szacuje się, że jeden rok bycia osobą bezrobotną w młodości może zmniejszyć roczne zarobki w wieku 42 lat nawet o 21%, jak również pozostawanie trzy miesiące na bezrobociu przed 23. rokiem życia może doprowadzić do dodatkowych dwóch miesięcy na bezrobociu pomiędzy 28. a 33. rokiem życia²³.

Przeżyty kryzys gospodarczy, który swoim zasięgiem najmniej dotknął Polskę uświadomił nam, że niczego nie można być pewnym. Z dnia na dzień można stać się bezrobotnym, dlatego należy bacznie obserwować procesy gospodarcze oraz zmiany zachodzące na polskim oraz europejskich rynkach pracy. Dokładne zrozumienie mechanizmów składających się na zjawisko bezrobocia pozwoli na dobranie odpowiednich metod przeciwdziałania mu.

Jednym z największych wyzwań XXI wieku jest problem bezrobocia, który swoim zasięgiem dotyka nie tylko gospodarkę państwa, ale również negatywnie wpływa na sytuację jednostek oraz rodzin. Recesja gospodarcza, która wystąpiła na całym świecie, doprowadziła do zmniejszenia się stosunku podaży do popytu na pracę zawodową. Najdotkliwiej odczuli to ludzie młodzi, którzy pomimo uzyskanego wykształcenia nie potrafią odnaleźć swojego miejsca na rynku pracy. Rozwiązania Unii Europejskiej mają za zadanie przeciwdziałać tworzeniu się

²² Program „Młodzież w działaniu”, <http://www.mlodziej.org.pl>, dostęp: 6.05.2012.

²³ Entrepreneurial Activities in Europe. Policy Brief on Youth Entrepreneurship. UE 2012, s. 1-2.

„straconej generacji”, wydobywać potencjał tkwiący w niespożytkowanym kapitale bezrobotnej młodzieży oraz zachęcać do mobilności zawodowej, natomiast zadaniem państw członkowskich, w tym Polski, jest wprowadzanie tych strategii we wszystkich regionach administracyjnych na terenie całego kraju. Zmniejszenie bezrobocia wśród osób młodych doprowadzi do szybszego rozwoju cywilizacyjnego oraz będzie punktem zapalnym napędzającym rozwój gospodarczy państw, w tym Polski.

YOUTH UNEMPLOYMENT – EUROPEAN UNION AND WARMIA NAD MASURIA DISTRICT STRATEGIES COMPARISON TOWARDS UNEMPLOYMENT IN YOUTH

Summary

One of the biggest challenges in 21st century is the issue of unemployment which affects not only the national economy, but also has a huge impact on people themselves and their families. Economy recession which occurred globally, led to decrease in the relative supply and demand for work. The most affected group is youth, who despite of their education, cannot find their right place in labour market. Solutions provided by European Union are meant to prevent in development of the “lost generation”, explore and develop the capability buried in youth unemployment, encourage to mobility when it comes to work. The main goal of UE member states (including Poland) is to implement these strategies to all administrative regions across the country. Decrease of unemployment in youth group will be a flashpoint in growth of these countries (including Poland).